

Een schoktherapie

Het was een T-bone crash: de ene auto was dwars op de andere ingereden. De jeugdige chauffeur had niet goed opgelet doordat hij aan het SMS'en was. De leerlingen van Brodhead High School (Wisconsin) kregen 's morgens via de closed-circuit TV te horen dat vier met name genoemde medescholieren bij de crash waren omgekomen.¹ Tien minuten later werd het bericht gerectificeerd. Ze zijn nog springlevend, maar laat dit een lesje voor iedere leerling zijn, en speciaal voor de 16-jarigen die na afronding van de Middle School hun rijbewijs hebben gehaald: door te SMS'en achter het stuur, breng je jezelf en anderen in gevaar!

Het was dus een nepbericht in het kader van een rij-veiligcampagne die de school op initiatief van de leerlingenraad op touw had gezet. Maar de aanwezige leerlingen konden dat niet weten. Velen waren bij het horen van het overlijdensbericht in snikken uitgebarsten. En de daaropvolgende protesten van ouders zijn door de schoolleiding en door de leerlingenraad van Brodhead High School weggewuifd met het argument dat de jonge chauffeurs hardleers zijn en dat je ze met zoetgevooisde waarschuwingen niet bereikt. Het meest verontrustende van deze recente gebeurtenissen is dat de schoolleiding, zelfs achteraf, niet inziet dat zij onprofessioneel gehandeld heeft.

Het verhaal over de T-bone crash was dus bedoeld als een soort 'schoktherapie' voor jeugdige chauffeurs om hen van hun roekeloze rijgedrag te genezen. Ik denk dat psychologen in dit verband van gedrags-therapie en meer in het bijzonder aversiotherapie spreken.² De patiënt wordt in een behandelsituatie gebracht waarbij het lustgenererende gedrag (roekeloos rijden) telkens weer gestraft wordt met een afschuwelijke gewaarwording (dood, lijden, rouw) opdat de patiënt het desbetreffende gedrag op den duur gaat verafschuwen ongeacht of hij/zij nog steeds die straf te duchten heeft. Maar scholen moeten geen therapeutje gaan spelen.

1. Het is onprofessioneel voor leden van het onderwijspersoneel om leerlingen aan een therapeutische behandeling te onderwerpen zonder aantoonbaar daartoe gekwalificeerd te zijn.
2. Het is onprofessioneel om leerlingen aan een therapeutische behandeling bloot te stellen waarvan de effectiviteit (met betrekking tot de bevordering van veilig rijgedrag) betwistbaar is en waarvan bij sommigen schadelijke bijwerkingen gevreesd moeten worden.
3. Het is onprofessioneel een leerling aan een bepaalde therapeutische behandeling te onderwerpen, zonder vooraf te toetsen (a) of er reden is deze leerling in therapie te nemen en (b) of deze behandeling voor deze leerling geschikt is.
4. Het is onprofessioneel om leerlingen aan een 'schoktherapie' bloot te stellen zonder ervoor te zorgen dat ze, zo nodig, flankerende begeleiding (gesprekshulp) krijgen, alsmede opvang-achteraf om schadelijke bijwerkingen te voorkomen of te verzachten.
5. Het is onprofessioneel om leerlingen aan een therapeutische behandeling te onderwerpen zonder hun (en hun ouders) daartoe tevoren toestemming te vragen.
6. Het is onprofessioneel om leerlingen in het kader van een therapeutische behandeling voor te liegen en zodoende hun vertrouwen in de professionele onderwijsgevers en begeleiders te ondermijnen.
7. Het is in strijd met de professionele zorgplicht om sommige leerlingen (ook al is dat met hun goedvinden) publiekelijk dood te verklaren.

Wes Holleman

weblog onderwijs 7-11-2016

<http://www.onderwijsethiek.nl>

¹ <https://www.washingtonpost.com/news/education/wp/2016/11/01/a-school-wanted-to-teach-teens-about-safe-driving-so-students-were-told-their-classmates-died/> (1/11/2016);
<http://www.nbc15.com/content/news/Brodhead--398970171.html> (27/10/2016).

² <https://www.psychologistworld.com/behavior/aversiotherapy.php>